

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 256/06-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. septembra 2006 v senáte zloženom z predsedu Juraja Babjaka a zo sudcov Eduarda Bárány a Ľubomíra Dobríka vo veci sťažnosti Ing. I. R., bytom Č., zastúpeného advokátom JUDr. R. C., T., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. Er 961/01, takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. Er 961/01 **p o r u š i l** základné právo Ing. I. R. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ing. I. R. **p r i z n á v a** primerané finančné zadostučinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava V **p o v i n n ý** vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava V je povinný zaplatiť náhradu trov konania Ing. I. R. v sume 5 788 Sk (slovom päťtisíc sedemstoosemdesiatosem slovenských korún) na účet jeho advokáta JUDr. R. C., T., (...) do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažnosti Ing. I. R. vo zvyšnej časti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. marca 2006 doručená sťažnosť Ing. I. R., bytom Č. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. R. C., T., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Er 961/01.

Sťažovateľ uviedol: *„(...) podal som ešte dňa 06. 03. 2001 návrh na vykonanie exekúcie na Exekútorský úrad JUDr. P. G. v P. Týmto návrhom sa domáham vymoženia pohľadávky voči povinnej S. M., ktorá pohľadávka vo výške 50 000,- Sk s prísl. vyplýva z právoplatného a vykonateľného rozsudku Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 16 C 387/99-24 zo dňa 27. 9. 2000. Návrh na vykonanie exekúcie došiel Exekútorskému úradu dňa 19. 03. 2001, ktorým dňom bolo začaté exekučné konanie. Okresný súd Bratislava V ako príslušný súd na základe žiadosti súdneho exekútora vydal poverenie na vykonanie exekúcie dňa 03. 05. 2001 a exekučné konanie sa na OS Bratislava V vedie pod sp. zn. ER 961/01. Dňa 30. 05. 2001 vydal súdny exekútor upovedomenie o začatí exekúcie sp. zn. EX 46/2001. Proti takto začatej exekúcii vznesla povinná námietky prísom zo dňa 25. 06. 2001, ku ktorým námietkam som v júli 2001 zaslal svoje písomné stanovisko. Súdny exekútor predmetné námietky doručil exekučnému súdu na rozhodnutie o nich dňa 06. 07. 2001. Od uvedeného dňa až dosiaľ Okresný súd Bratislava V o námietkach povinnej nerozhodol. V dôsledku uvedeného nekonania exekučného súdu*

nemôže poverený exekútor vo veci ďalej konať, vydať príkaz na vykonanie exekúcie a svoju pohľadávku vymôcť.“

Sťažovateľ sa domnieva, že nečinnosťou okresného súdu v uvedenej veci došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa názoru sťažovateľa nekonanie okresného súdu spočívajúce v nerozhodnutí o námietkach povinného proti exekúcii, t. j. vo veci právne a skutkovo jednoduchej, po dobu 4 rokov a 7 mesiacov, nie je možné ospravedlniť žiadnymi dôvodmi a je potrebné vzniknuté prietahy v celej dĺžke pripísať na vrub okresného súdu. Sťažovateľ taktiež poukázal na znenie ustanovenia § 50 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého o námietkach proti exekúcii rozhodne súd najneskôr do 60 dní od ich doručenia.

Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd rozhodol, že:

„1. Okresný súd Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. ER 961/01 porušil základné právo Ing. I. R., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2, a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ing. I. R. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 50 000,- Sk (...), ktoré je Okresný súd Bratislava V povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Ing. I. R. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia (...), ktorú je Okresný súd Bratislava V povinný vyplatiť na účet JUDr. R. C. (...) do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril predseda okresného súdu, ktorý v liste sp. zn. Spr. 2009/06 z 29. marca 2006 uviedol:

„Na základe preverenia skutočností zo spisu Er 961/01 potvrdzujem časovú následnosť, ako to uvádza sťažovateľ vo svojej sťažnosti zo dňa 2. 3. 2006.

Vo veci nebolo konané plynulo od júla 2001 do apríla 2005, kedy sa začali preverovať sporné skutočnosti uvádzané v námietkach. Sťažovateľ sa neobrátil so sťažnosťou na orgán štátnej správy súdu, resp. tak urobil až 2. 3. 2006, na čo bolo sťažovateľovi odpovedané 8. 3. 2006 a zabezpečilo sa pokračovanie v konaní.

Vo veci bolo vydané rozhodnutie dňa 27. 3. 2006, ktoré bolo účastníkovi doručované 28. 3. 2006.“

Uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 256/06-10 z 23. augusta 2006 bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie.

Predseda okresného súdu listom sp. zn. Spr. 2009/06 zo 4. septembra 2006 oznámil, že netrvá na ústnom prejednaní veci. Právny zástupca sťažovateľa listom zo 6. septembra 2006 oznámil, že netrvá na ústnom prejednaní veci.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci:

Dňa 23. marca 2001 podal súdny exekútor JUDr. P. G. okresnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na exekúciu vo veci sp. zn. 16 C 387/99 spolu s príslušnými prílohami (právoplatným rozsudkom a zmluvou o postúpený pohľadávky).

Dňa 3. mája 2001 zákonný sudca dal pokyn kancelárii vydať poverenie na exekúciu.

Dňa 9. júna 2001 súdny exekútor vydal upovedomenie o exekúcii.

Dňa 25. júna 2001 povinný predložil námietku proti exekúcii (s prílohami).

Dňa 6. júla 2001 súdny exekútor predložil námietku na rozhodnutie okresnému súdu spolu so spisom.

Dňa 12. júla 2001 sa oprávnený vyjadril k námietke.

Dňa 30. augusta 2002 súdny exekútor urgoval rozhodnutie o námietke.

Dňa 7. mája 2004 súdny exekútor opätovne urgoval rozhodnutie o námietke.

Dňa 28. apríla 2005 zákonný sudca dal pokyn kancelárii, na základe ktorého bolo vyžiadané stanovisko Slovenskej pošty (identifikácia poštových poukážok).

Dňa 12. mája 2005 bolo okresnému súdu doručené stanovisko Slovenskej pošty.
Dňa 8. júna 2005 zákonný sudca predvolal povinného na výsluch na 29. jún 2005.
Dňa 1. júla 2005 bola expedovaná výzva Slovenskej pošty.
Dňa 1. júla 2005 bolo vyžiadané vyjadrenie svedka G.
Dňa 30. augusta 2005 Slovenská pošta predložila správu okresnému súdu.
Dňa 1. marca 2006 súdny exekútor opätovne žiadal o rozhodnutie o námietke.
Dňa 3. marca 2006 zákonný sudca určil termín pojednávania na 24. marec 2006.
Dňa 23. marca 2006 bola opätovne dožiadaná Slovenská pošta – stredisko spravovania platobného styku.
Dňa 24. marca 2006 sa konalo pojednávanie vo veci.
Dňa 27. marca 2006 okresný súd rozhodol o námietke.
Dňa 3. apríla 2006 bol spis doručený ústavnému súdu.

III.

Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd už v rámci svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (III. ÚS 140/06 a iné).

Povinnosťou súdov vyplývajúcou zo základného práva účastníkov súdneho konania na prerokovanie ich vecí bez zbytočných prieťahov v kontexte medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky garantovať účastníkom súdneho konania právo na prerokovanie ich vecí v primeranej dobe (v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru) je zabezpečiť odstránenie stavu právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu v primeranej dobe (III. ÚS 111/04, III. ÚS 11/05).

Otázku existencie zbytočných prieťahov v konaní, a tým aj porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti vecí, správania účastníkov konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd.

Predmetom posúdenia zo strany ústavného súdu je konanie o námietke povinného v exekučnom konaní. Ide o skutkovo a právne štandardnú rozhodovaciu činnosť súdu, kde o nároku bolo už rozhodnuté (právoplatne) a je potrebné zabezpečiť realizáciu právoplatného rozhodnutia.

Druhou posudzovanou skutočnosťou je správanie účastníkov konania. Z predložených dokladov a vyjadrení, ale najmä zo spisu okresného súdu nevyplýva, že by sa účastníci konania podieľali na vzniknutom stave vecí.

Pokiaľ ide o tretie kritérium, a to skúmanie postupu súdu vo veci, ústavný súd zistil nečinnosť okresného súdu od 6. júla 2001 do 28. apríla 2005, keď zákonný sudca dal pokyn kancelárii. Uvedené obdobie je potrebné hodnotiť ako zbytočné prieťahy v konaní presahujúce 3 a pol roka, čo je porušením základného práva sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 50 000 Sk, čo zdôvodnil najmä dlhodobým porušovaním jeho základných práv a slobôd.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Pretože porušenie označených práv sťažovateľa, ktoré ústavný súd zistil, nemožno napraviť obnovením stavu pred ich porušením a výrok ústavného súdu deklarujúci toto porušenie nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu, priznal ústavný súd sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie. Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 40 000 Sk (bod 2 výroku nálezu) a vo zvyšku návrhu sťažovateľa nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

Priznanie finančného zadosťučinenia v sume 40 000 Sk zohľadňuje podľa názoru ústavného súdu nemajetkovú ujmu sťažovateľa v označenom konaní s prihliadnutím na celkovú dĺžku konania a na dĺžku zisteného obdobia poznačeného zbytočnými priet'ahmi, za ktoré nesie zodpovednosť okresný súd.

Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal priznať náhradu trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej pomoci v sume 2 730 Sk a paušálnu náhradu 164 Sk.

Ústavný súd pri rozhodovaní o požadovanej náhrade trov vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 13 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 1 a 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Podľa § 11 ods. 2 citovanej vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu vo veciach zastupovania pred ústavným súdom, ak predmet sporu nie je možné oceniť peniazmi.

Vychádzajúc z citovanej vyhlášky ústavný súd priznal právnemu zástupcovi sťažovateľa odmenu za dva úkony právnej pomoci, a to prevzatie a prípravu zastúpenia a napísanie sťažnosti a jej podanie (2 x 2 730 Sk) a dve paušálne náhrady (2 x 164 Sk), spolu v sume 5 788 Sk (bod 3 výroku nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2006